

Woord vooraf

Al sinds nummer 16 (1997) wordt elke afzonderlijke aflevering van de *Amsterdamse Cahiers* bepaald door één thema. Meestal is dat een boek uit het Oude Testament. In de jaren daarvoor was de inhoud meer gevarieerd. Overziet men deze eerste vijftien afleveringen (dat is tegenwoordig eenvoudig te doen via www.societashebraica.nl), dan valt op dat er bijna altijd wel een bijdrage over Genesis in staat. Frans Breukelman en Karel Deurloo, die beiden zo'n vooraanstaande rol hebben gespeeld binnen de 'zogenaamde Amsterdamse school', blijken in het eerste nummer de toon te hebben gezet. Na bijna vijftien jaar is het weer de hoogste tijd om ruim aandacht te vragen voor dit fascinerende Bijbelboek. Het is heel passend dat in dit nummer een overzicht wordt gegeven van het werk van Breukelman (in de bijdrage van Rinse Reeling Brouwer). Indirect is ook Deurloo prominent aanwezig, namelijk in de vele verwijzingen naar zijn publicaties over Genesis.

Intussen is het onderzoek naar Genesis in alle hevigheid doorgegaan. Walter Hilbrands geeft een indrukwekkend overzicht van wat er de laatste twintig jaar over is gepubliceerd. Daarbij besteedt hij natuurlijk ook aandacht aan de discussie die Ellen van Wolde in haar inaugurele rede in 2009 opriep met haar opvatting dat er Genesis 1 geen sprake kan zijn van een creatio ex nihilo, een schepping uit het niets, maar van een scheiding van de hemel en de aarde in een uitgestrekte watermassa. Die discussie wordt hier niet herhaald (men vindt alle relevante gegevens in het overzicht). In plaats daarvan komt Van Wolde nu met een voor veel lezers mogelijk opnieuw schokkende bewering, namelijk dat we bij het in Genesis 9 beschreven teken van het verbond met Noach niet moeten denken aan de vertrouwde regenboog, maar aan de boog als een wapen.

Nog veel meer heeft dit nummer van de *Amsterdamse Cahiers* u te bieden. De inhoudsopgave zegt genoeg. Die maakt bij voorbaat ook duidelijk dat de lijnen zoals die in 1978 bij de eerste uitgave werden uitgezet nog zichtbaar zijn. Er is veel aandacht voor bijbels-theologische thema's (zie de bijdragen van Jagersma, Boer en Van den Berg), veel aandacht voor de nauwgezette lezing van de Hebreeuwse tekst (zie de bijdragen van Van Midden, Fokkelman en Oosting), maar ook voor de iconografie (De Hulster) en de geschiedenis van de uitleg (Van Wieringen). Tenslotte wijst Axel Rooze in zijn bespreking van het werk van Bernd Diebner nog op het opmerkelijke bondgenootschap van deze eigengereide Duitse geleerde met de 'Amsterdammers'.

Ook voor dit nummer zijn we weer dank verschuldigd aan Gerard van Zanden, die zich deze keer niet alleen verdienstelijk heeft gemaakt bij het redactiewerk maar ook bij de vertaling van de bijdrage van Hilbrands.

Namens de redactie,

Klaas Spronk